

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 491/2024
16.05.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Милене Рашић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Машом Денић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Зорана Парађиновића, због два кривична дела разбојништво из члана 206. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Зорана Парађиновића, адвоката Мине Таушановић, поднетом против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду К 916/22 од 30.06.2023. године и Апелационог суда у Београду Кж1 1097/23 од 07.12.2023. године, у седници већа одржаној дана 16.05.2024.године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Зорана Парађиновића, адвоката Мине Таушановић, поднет против правноснажних пресуда Првог основног суда у Београду К 916/22 од 30.06.2023.године и Апелационог суда у Београду Кж1 1097/23 од 07.12.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду К 916/22 од 30.06.2023. године окривљени Зоран Парађиновић оглашен је кривим да је извршио два кривична дела разбојништво из члана 206. став 1. КЗ, па му је суд претходно за свако појединачно дело из члана 206. став 1. КЗ утврдио појединачне казне затвора у трајању од по три године и четири месеца, а затим га осудио на јединствену казну затвора у трајању од шест година и шест месеци, у коју му је урачунао време проведено у притвору од 25.02.2022. године па надаље.

Истом пресудом, окривљени је ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 1097/23 од 07.12.2023. године, усвајањем жалбе јавног тужиоца Првог ОЈТ у Београду, преиначена је

пресуда Првог основног суда у Београду К 916/22 од 30.06.2023.године, тако што је Апелациони суд у Београду, окривљеном Зорану Парађиновићу, претходно за свако појединачно кривично дело разбојништво из члана 206. став 1. КЗ, за које је првостепеном пресудом оглашен кривим, претходно утврдио казне затвора у трајању од по шест година и једног месеца, а затим га осудио на јединствену казну затвора у трајању од шест година и шест месеци, у коју му се урачунава време проведено у притвору од 25.02.2022. године, па надаље, док је жалба браниоца окривљеног Зорана Парађиновића, одбијена као неоснована, а првостепена пресуда у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног Зорана Парађиновића, адвокат Мина Таушановић, због повреде закона из члана 16., 74., члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП и члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, члана 439. тачка 3) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев, укине побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање или да укине пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе за наведено кривично дело, као и да усвоји трошкове ванредног правног лека.

Врховни суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховном јавном тужиоцу, у складу са одредбом члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа која је одржана без обавештења Врховног јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство, у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет те је након оцене навода захтева, нашао:

Захтев за заштиту законитости је неоснован.

Бранилац окривљеног у захтеву истиче повреду права на обавезну одбрану из члана 74. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП, наводима да у ситуацији када је за кривично дело запређена казна затвора преко осам година и када се окривљени налази у притвору, исти мора имати браниоца, а о које одредбе се суд оглушио јер браниоцу није доставио жалбу јавног тужиоца, а који пропуст није уочио ни другостепени суд, већ је преиначио пресуду на штету окривљеног. Бранилац истиче да се у конкретној ситуацији не ради о пропусту у достављању писмена, већ о повреди права на обавезну одбрану. Оваквим поступањем су повређене одредбе члана 442. и 444. ЗКП, којима се јасно дефинише да се жалба доставља у довољном броју примерака и за браниоца, односно да ће првостепени суд доставити супротној страни жалбу на одговор.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости Врховни суд оцењује као неосноване из следећих разлога:

Одредбом члана 74. ЗКП предвиђена је обавезна одбрана окривљеног у кривичном поступку, односно прописано је девет процесних ситуација у којима окривљени мора имати браниоца. Повреда закона из члана 74. став 1. тачка 2) и 3)

ЗКП, на коју се позива бранилац окривљеног постоји, уколико се поступак води због кривичног дела за које је прописана казна затвора од осам година или тежа казна – од првог саслушања, па до правноснажног окончања кривичног поступка, односно ако је притворен – од лишења слободе, па до правноснажности решења о укидању мере.

Из списка предмета произилази да се против окривљеног Зорана Парађиновића, кривични поступак водио због извршења три кривична дела разбојништво из члана 206. став 1. КЗ, за која кривична дела је прописана казна затвора од две до десет година, као и да је решењем Првог ОЈТ у Београду Кт 991/22 од 27.02.2022. године, на основу члана 294. став 5. ЗКП, адвокат Мина Таушановић, постављена за браниоца по службеној дужности окривљеном, до правноснажног окончања кривичног поступка, у складу са цитираним законским одредбама.

Према томе окривљени је у складу са цитираним одредбама члана 74. ЗКП имао браниоца по службеној дужности у току целог поступка, па су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног којима се указује на повреду закона из члана 74. став 1. тачка 2) и 3) ЗКП.

Осталим наводима браниоца, којима указује на повреде одредаба члана 442. и 444. ЗКП, које се односе на поступак поводом жалбе, односно поступање приликом подношења и достављања жалбе на одговор противној странци, нису повреде закона на списку дозвољених повреда у смислу члана 485. став 4. ЗКП, из којих разлога се Врховни суд у разматрање истих није упуштао.

Бранилац окривљеног истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП у вези члана 16. ЗКП, наводима да се нижестепене пресуде заснивају на доказу на коме се по одредбама ЗКП не могу заснивати и то на снимку уличне камере, који није проистекао из законите радње полиције, због чега и обављена вештачења и то антропометријско и трасолошко вештачење представљају незаконити доказ. По наводима одбране након прибављања видео снимка уличне камере овлашћена службена лица су морала да сачине записник или службену белешку о прибављеном снимку.

Изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Врховни суд оцењује као неосноване.

Одредбом члана 286. став 1. ЗКП прописано је да ако постоје основи сумње да је извршено кривично дело за које се гони по службеној дужности, полиција је дужна да предузме потребне мере да се пронађе учинилац кривичног дела, да се учинилац или саучесник не сакрије или не побегне, да се открију или обезбеде трагови кривичног дела и предмети који могу послужити као доказ, као и да прикупи сва обавештења која би могла бити од користи за успешно вођење кривичног поступка. Ставом 2. истог члана, између осталог, прописано је да у циљу испуњења дужности из става 1. овог члана, полиција може да изврши

потребан преглед превозних средстава, путника и пртљага.. да у присуству одговорног лица прегледа одређене објекте и просторије државних органа, предузећа, радњи и других правних лица, оствари увид у њихову документацију и да је по потреби одузме; да предузме друге потребне мере и радње и о чињеницама и околностима које су утврђене приликом предузимања појединих радњи, а могу бити од интереса за кривични поступак, као и о предметима пронађеним или одузетим саставиће записник или службену белешку. Ставом 4. истог члана, прописано је да о предузимању мера и радњи полиција одмах, а најкасније у року од 24 часа након предузимања обавештава јавног тужиоца.

Одредбом члана 288. став 10. ЗКП прописано је да ако полиција после подношења кривичне пријаве сазна за нове чињенице, доказе или трагове кривичног дела, дужна је да прикупи потребна обавештења и да извештај о томе, као допуну кривичне пријаве, достави јавном тужиоцу.

Из списка предмета произлази да су овлашћена службена лица полиције ПУ Београд, ПС Палилула саставила два извештаја о форензичком прегледу лица места Кт 102 – 57/22 и 102 – 41/22 од 05.02.2022.године, приликом чега су констатовали да објекат поседује видео надзор, а који снимци су накнадно достављени полицији. Из списка предмета произилази и да су овлашћена службена лица МУП ПУ Београд, ПС Палилула Ку 1903/ 2022 дана 25.02.2022. године, доставила извештај Основном јавном тужиоцу у Београду, на основу члана 288. став 10. ЗКП, као допуну кривичне пријаве, у чијем прилогу, између осталог је достављен ЦД са видео записом од дана 05.02.2022. године.

На описани начин су овлашћена службена лица критичном приликом поступала у складу са својим овлашћењима из члана 286. став 1. ЗКП и, у складу са одредбом члана 288. став. 10. ЗКП, обавестили су јавног тужиоца (констатовано у допуни кривичне пријаве - извештају), па је наведени доказ законито прибављен, због чега изнети наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, којима се указује на повреду закона из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, нису основани.

У осталом делу захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног оспорава доказну вредност видео снимака, као и онога што су судски вештаци у налазу и мишљењу констатовали, у односу на оно што је навео у свом исказу сведок АА, на који начин бранилац оспорава чињенично стање утврђено нижестепеним пресудама и даје сопствено виђење критичног догађаја, указујући тиме на повреду одредбе члана 440. ЗКП, која повреда не представља законски разлог због кога је, у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП, дозвољено подношење захтева за заштиту законитости окривљеном и његовом браниоцу, па се Врховни суд у оцену истих није упуштао.

Поред тога, бранилац окривљеног у захтеву наводи повреду кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП у вези члана 5. КЗ и 60. КЗ, наводима да је другостепени суд преиначењем првостепене пресуде повредио закон јер је

окривљеном поопштрио појединачне казне затвора, погрешно тумачећи одредбу члана 55а КЗ, у ситуацији када је требало сходном применом члана 5. КЗ применити закон који је важио у време извршења кривичног дела, односно применити заузети став ВКС од 26.10. 2020. године око рачунања казне затвора код института поврата и утврдити појединачне казне затвора не веће од четири године. На овај начин је суд повредио и одредбе члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, односно институт *reformatio in peius*.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни суд, оцењује као неосноване из следећих разлога:

Одредбом члана 55а Кривичног законика („Сл. гласник РС“, бр.35/2019 од 21.05.2019. године, који је ступио на снагу дана 01.12.2019. године), прописано је да ће суд, за кривично дело учињено са умишљајем, за које је прописана казна затвора, изрећи казну изнад половине распона прописане казне под следећим условима: 1) ако је учинилац раније два пута осуђен за кривично дело учињено са умишљајем на затвор од најмање једну годину; 2) ако од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година.

У конкретном случају другостепени суд је утврдио да су испуњена оба услова неопходна за постојање вишеструког поврата прописана у тачкама 1) и 2) члана 55а КЗ и то: двострука осуда за кривична дела учињена са умишљајем на затвор од најмање једну годину и да од дана отпуштања учиниоца са издржавања изречене казне до извршења новог кривичног дела није протекло пет година и применио је одредбу члана 55а КЗ, која је важила у време извршења кривичног дела.

Сходно изнетом, Врховни суд налази да су нижестепени судови одмеравањем казне окривљеном за кривично дело применом одредбе члана 55а правилно применили одредбу истог, због чега су оцењени као неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног да је побијаним правноснажним пресудама на штету окривљеног повређен закон из члана 439. тачка 3) ЗКП.

Одредбом члана 453. ЗКП прописано је да уколико је жалба изјављена само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

Имајући у виду наведено, те да је окривљени и првостепеном и другостепеном пресудом оглашен кривим за истоветна кривична дела – два кривична дела разбојништво из члана 206. став 1. КЗ, као и да су против првостепене пресуде жалбу изјавили и јавни тужилац и бранилац окривљеног, а да је другостепени суд преиначио одлуку само у погледу изречене кривичне санкције, при чему је изрекао блажу јединствену казну затвора окривљеном у односу на казну затвора коју му је изрекао првостепени суд, то Врховни суд

налази да другостепени суд оваквим поступањем није учинио битну повреду одредба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, како то неосновано наводи бранилац окривљеног.

Из изнетих разлога, налазећи да побијаним пресудама није учињена битна повреда одредаба кривичног закона из члана 74.ЗКП, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, као ни повреда кривичног закона из члана 439. тачка 3) ЗКП и члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, на које се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Зорана Парађиновића, Врховни суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, одлучио као у изреци пресуде и захтев одбио као неоснован.

Записничар-саветник
Маша Денић, с.р.

Председник већа-судија
Биљана Синановић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић